

Preuzeto sa: <http://www.besplatne-slike.net> autor: dipl. ing. Dušan Bičanski

Definicija javnog vlasništva, kako, kada i pod kojim uslovima materijal postaje deo javne svojina?

Materijal koji je deo javnog domena smatra se javnim vlasništvom, nije zaštićen autorskim pravima, nema zadržanih prava, besplatan je i slobodno se može koristiti za ličnu i komercijalnu upotrebu.

[Pregledajte materijal javnog vlasništva](#)

Definicija javnog vlasništva, javnog domena:

Javno vlasništvo je generalno definisano kao materijal koji ne podleže zaštiti autorskih prava ili je materijal kome su autorska prava istekla, prestala da važe. Javno vlasništvo upućuje na potpuno odsustvo autorske zaštite rada, odnosno na intelektualnu imovinu koja nije kontrolisana od strane nekog ili u posedu bilo koga.

Termin javno vlasništvo ili javni domen (eng. public domain) ukazuje na to da je materijal objavljen pod ovom licencom ili kome je licenca istekla postaje "javna svojina" ili "svačija svojina" i dostupna je za svakog i za svaku svrhu.

Praktično može se reći da materijal koji je deklarisan licencom "javno vlasništvo" zapravo materijal bez licence.

Nikakva dozvola ni od koga nije potrebna da koristite ili kopirate odnosno distribuirate materijal koja je deo javne svojine bez obzira na svrhu ili namenu kako privatnu tako i komercijalnu (industrijsku). To možete činiti potpuno besplatno, bez plaćanja prava na korišćenje, trajni, ili privremeni zakup licence i slično.

Javni domen (javno vlasništvo) se može definisati i kao suprotnost raznim oblicima zaštite intelektualne svojine, javni domen stoji nasuprot zaštićenim robnim markama, patentima i slično. Za materijal pod "javnim vlasništvom" nema zakona koji ga čuva od korišćenja od strane članova društva.

Može se reći da materijal koji je predmet javne svojine služi kao fondacija za novi kreativan rad.

Materijal, rad deklarisan kao javni domen ili vlasništvo se može smatrati delom "javnog kulturnog nasleđa", odnosno "kulturnim nasleđen" svaki član društva se podstiče da ga koristi za svaku svrhu, uključujući kopiranje, modifikovanje, unapređenje, čak ga možete i prodati odnosno koristiti u komercijalne svrhe. Prilikom definisanja pojma javnog vlasništva odnosno javne svojine može se reći da da je to ono što pripada svim ljudima. Prilikom korišćenja dela koji je deo javnog domena niste čak ni u obavezi da se pozivate na originalnog autora, iako se to smatra učtivim i fer odnosom.

Međutim, treba imati na umu iako je dozvoljena kreativna upotreba dela u javnom vlasništvu, kao i njegovo, menjanje, unapređivanje i/ili inkorporacija u druga dela, to ne znači da i novo delo koje može nastati tom prilikom predstavlja javnu svojinu, ono može da sadrži i delove koji spadaju pod domen zaštite autorskih prava, to jeste može biti vlasništvo autora koji ga je stvorio, te ukoliko nije jasno naznačeno da i to novo delo autor stavlja u javno vlasništvo treba pretpostaviti da postoje neka zadržana prava.

Kako i kada delo postaje deo javnog vlasništva, kada prelazi u javnu svojinu?

Autorsko delo postaje deo javnog domena ili onda kada originalni autor dela stavi delo na raspolaganje društvu, kada se svesno, dobrovoljno i neopozivo odrekne prava koja mu kao autoru dela sleduju, ili još češće kada prava na kopiranje i korišćenje nekog dela isteknu, odnosno kada delo dostigne određenu starost, ili kada originalni autor, odnosno nosilac prava ne produži prava

koja ima ili ih se odrekne.

U slučaju kada je autor dela svesno, dobrovoljno i neopozivo stavio svoje delo u javni domen, on se odrekao svih prava koje je imao nad tim delom i ne može ih kasnije (u slučaju da proceni drugačije) opozvati, odnosno povratiti prava nad dotičnim delom. To znači da je u momentu stavljanja dela bio svestan da će se njegovo delo moći koristiti bez ikakve naknade, od bilo koga i na bilo koji način, poznati odnosno još ne izumljen. (Na primer autori dela koji su svoje radove stavljali u javno vlasništvo pre 20-30 godina verovatno nisu mogli ni da pretpostave da će se njihova dela koristiti u medijumu kao što je internet i na načine i u svrhe u koje se koriste.)

Delo je u javnom vlasništvu onda kada ne postoje ustanovljena svojinska prava nad njim ili onda kada je delo eksplicitno izuzeto od zaštite prava. Takođe dela koja su napravljena pre stvaranja zakona o zaštiti intelektualne svojine se premeštaju u javni domen.

"Jednom javno vlasništva, uvek javno vlasništvo."

"Delo javnog vlasništva nije zaštićeno autorskim pravima, nema zadržanih prava."

Materijal iznad je informativne prirode i ne treba ga smatrati pravnim savetom.

Preuzeto sa: <http://www.besplatne-slike.net> autor: dipl. ing. Dušan Bičanski